

แบบการเสนอผลงาน
(ระดับชำนาญการ และระดับชำนาญการพิเศษ)

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลบุคคล/ตำแหน่ง

ชื่อผู้ขอประเมิน นายสาทิพย์ บุญผล

ตำแหน่งปัจจุบัน นิติกรชำนาญการ

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งปัจจุบัน มีดังนี้

๑. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ของสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๘ (ขอนแก่น)

๒. ดำเนินการเกี่ยวกับมาตรการบังคับทางปกครองในเรื่องที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๘ (ขอนแก่น)

๓. ดำเนินคดีแพ่ง คดีอาญา และคดีปกครองที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๘ (ขอนแก่น)

๔. ดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีแพ่งและคดีปกครอง ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

๕. ให้คำปรึกษา และเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศสั่ง ข้อบังคับที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องของสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๘ (ขอนแก่น)

ตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง นิติกรชำนาญการพิเศษ

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง มีดังนี้

๑. ดำเนินคดีแพ่งและคดีปกครองที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

๒. ดำเนินการช่วยเหลือข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างของกรม รวมทั้งบุคคลดังกล่าวที่ออกหรือพ้นจากหน้าที่ราชการไปแล้ว ถูกดำเนินคดีอาญาเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการให้แก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

๓. ดำเนินคดีอาญากับบุคคลที่ก่อให้เกิดความเสียหายกับกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

๔. ดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับคดีแพ่งและคดีปกครอง ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

๕. ให้คำปรึกษาและเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินคดีแพ่ง คดีอาญา และคดีปกครองที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

๖. ตอบข้อหารือเกี่ยวกับการจัดการของกลางในคดีความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ตลอดจนให้คำปรึกษาและเสนอแนะ

๗. ดำเนินการเร่งรัดงานคดีและตรวจติดตามผลการดำเนินคดีในพื้นที่รับผิดชอบ

๘. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ส่วนที่ ๒ ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน

๑. เรื่อง การแก้ต่างคดีอาญากรณีเจ้าหน้าที่ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ถูกฟ้องคดีอาญาในความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต

๒. ระยะเวลาที่ดำเนินการ

๑๓ มีนาคม ๒๕๖๐ ถึง ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

๓. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

(๑) ประมวลกฎหมายอาญา

(๒) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(๓) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕

(๔) พระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พุทธศักราช ๒๔๘๒

(๕) พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาญาและประเพณีมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินงาน และเป้าหมายของงาน

๑.) หน่วยเฉพาะกิจปฏิบัติการพิเศษผู้พิทักษ์อุทยานแห่งชาติและสัตว์ป่า ได้รับแจ้งจากกองนิติการตามหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๐๓.๔/๑๙๙๔ ลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๐ เรื่อง หมายเรียกพยานเอกสารหรือพยานวัตถุ (คดีอาญา) คดีหมายเลขดำที่ อท. ๒๒๖/๒๕๖๐ แจ้งว่าศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง ได้มีหมายเรียกพยานเอกสารหรือพยานวัตถุ (คดีอาญา) คดีหมายเลขดำที่ อท.๒๒๖/๒๕๖๐ ระหว่างโจทก์ที่ ๑ กับพวกรวมสองคน จำเลย ที่ ๑ กับพวกรวมสองคน หมายถึง กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช แจ้งว่าด้วยโจทก์ทั้งสอง โดยนายความโจทก์ทั้งสอง อ้างเอกสารซึ่งอยู่ในความครอบครองของหน่วยเฉพาะกิจปฏิบัติการพิเศษผู้พิทักษ์อุทยานแห่งชาติและสัตว์ป่ารายละเอียดตามเอกสารท้ายหมายนี้ จึงให้ส่งเอกสารดังกล่าวให้ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง ก่อนวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๐ เพื่อประกอบการพิจารณาต่อไป

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยหน่วยเฉพาะกิจปฏิบัติการพิเศษผู้พิทักษ์อุทยานแห่งชาติและสัตว์ป่า ได้มีหนังสือ ที่ ทส ๐๙๕๕.๒/๑๓๘๘๒ ลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๐ ส่งพยานเอกสารหรือพยานวัตถุ(คดีอาญา) คดีของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง คดีหมายเลขดำที่ อท.๒๒๖/๒๕๖๐ เพื่อให้ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลางพิจารณาต่อไป

ตามหมายเรียกพยานเอกสารหรือพยานวัตถุ(คดีอาญา) ของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง คดีหมายเลขดำที่ อท.๒๒๖/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐ ความอาญา ระหว่าง โจทก์ที่ ๑ กับพวกรวมสองคน จำเลย ที่ ๑ จำเลย ที่ ๒ หมายถึงจำเลย แจ้งว่าโจทก์ได้ยื่นฟ้องจำเลยต่อศาลนี้อ้างว่าจำเลยได้กระทำความผิดอาญามีข้อความตามสำเนาคำฟ้องซึ่งได้ส่งมาให้ทราบพร้อมกับหมายนี้และศาลได้มีคำสั่งนัดตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐานก่อนวันนัดไต่สวนมูลฟ้อง วันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐ เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา และนัดไต่สวนมูลฟ้องวันที่ ๒๕ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๖๐ เวลา ๙.๐๐ นาฬิกา ณ ศาลอาญาคดีทุจริตและ

ประพติมิชอบกลาง ตามคำฟ้องของโจทก์ทั้งสอง พอสรุปได้ว่า

โจทก์ทั้งสอง เป็นเจ้าของและผู้ครอบครองช้างพลายทั้งสองเชือก

จำเลยที่ ๑ รับราชการในตำแหน่งอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จำเลยที่ ๒ รับราชการในตำแหน่งนักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ ส่วนอนุรักษ์และป้องกันทรัพยากร สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๓ ได้รับแต่งตั้งจากจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาให้ช่วยปฏิบัติราชการทำหน้าที่หัวหน้าหน่วยเฉพาะกิจปฏิบัติการพิเศษผู้พิทักษ์อุทยานแห่งชาติและสัตว์ป่า (หน่วยพญาเสือ)

เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๙ ถึงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เวลากลางวันเกี่ยวเนื่องกัน จำเลยที่ ๒ กับพวกซึ่งเป็นเจ้าพนักงานที่ได้รับแต่งตั้งจากจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาได้ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์ทั้งสอง กล่าวคือ จำเลยที่ ๒ กับพวกได้นำกำลังเข้าไปตรวจสอบช้างที่อยู่ในสถานประกอบการท่องเที่ยว หมู่ที่ ๓ ตำบลทับใต้ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ การเข้าไปของจำเลยที่ ๒ กับพวก มิได้ขออนุมัติหมายค้นจากศาลจังหวัดหัวหินแต่อย่างใด และในขณะที่เข้าตรวจค้นจำเลยที่ ๒ มิได้กระทำตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จำเลยทราบอยู่แล้วว่าช้างทั้งสองเชือกที่นำมาแสดงโชว์ในสถานที่ดังกล่าวเป็นของโจทก์ทั้งสอง มิใช่ช้างป่าแต่เป็นช้างที่ถูกต้องตามกฎหมาย แต่จำเลยที่ ๒ กับพวกกลับแจ้งแก่ผู้ครอบครองช้างทั้งสองว่าตัวรูปพรรณของช้างทั้งสองเชือก ไม่สอดคล้องกับตัวช้างทั้งสองเชือก โดยกล่าวหาว่าช้างหรือขนายเส้นรอบวงโคนงาช้าง ความยาวจากโคนถึงปลายงาช้างไม่สอดคล้องกับตัวช้างจริง ทางตัวแทนโจทก์ทั้งสองได้ชี้แจงพร้อมแสดงเอกสาร แต่จำเลยที่ ๒ กับพวกกลับมีคำสั่งอายัดช้างทั้งสองเชือกไว้ทำการตรวจสอบและห้ามเคลื่อนย้ายช้างโดยไม่มีการแจ้งข้อกล่าวหาแต่อย่างใด การที่จำเลยที่ ๒ กับพวกเข้าตรวจสอบสถานประกอบการ กระทำโดยมีพฤติการณ์กระทำความผิดในการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ กล่าวคือ ไม่มีการขออนุญาตหมายค้นจากศาล เข้าตรวจค้นโดยมิได้ประสานและสนธิกำลังกับฝ่ายปกครองเพื่อเข้าตรวจสอบเกี่ยวกับตัวรูปพรรณ อันเป็นการพิสูจน์ในรายละเอียดที่มาของช้างซึ่งเป็นสัตว์พาหนะตามกฎหมาย อายัดช้างไว้โดยมิได้ตรวจไม่โครชีพ ภายหลังจากการยึดและอายัดช้างทั้งสองเชือกแล้วกลับไม่มีการกล่าวโทษเพื่อให้ดำเนินคดีกับเจ้าของหรือผู้ครอบครอง และมีได้ดำเนินการตรวจสอบสถานะของช้างทั้งสองเชือกภายในเวลาที่ได้ทำการอายัดไว้ ถือเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมาย

การกระทำของจำเลยทั้งสองกับพวกทำให้โจทก์ทั้งสองเสียหาย โดยไม่สามารถเคลื่อนย้ายช้างไปยังสถานที่ต่างๆ เพื่อทำการแสดงโชว์ได้ และไม่สามารถเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนใดๆ ได้ และจำเลยกับพวกก็ยังไม่ได้ทำการถอนการอายัดช้างทั้งสองเชือก อีกทั้งการกระทำของจำเลยทั้งสองเป็นการกระทำให้เห็นว่าโจทก์ทั้งสองเป็นคนไม่ดีได้ฝ่าฝืนต่อกฎหมาย โดยครอบครองสัตว์ป่า

เหตุเกิดที่ตำบลทับใต้ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และตำบลสวนพริก อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เกี่ยวพันกัน โดยโจทก์ทั้งสองมีความประสงค์ที่จะยื่นฟ้องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๗ ซึ่งเป็นศาลที่มูลคดีเกิดขึ้น แต่ปรากฏว่าศาลดังกล่าวยังไม่มียุทธศาสตร์ให้เปิดทำการของศาล จึงต้องยื่นฟ้องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง

ขอให้ศาลลงโทษจำเลย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓, ๘๑, ๑๕๗

๒.) เมื่อหน่วยเฉพาะกิจปฏิบัติการพิเศษผู้พิทักษ์อุทยานแห่งชาติและสัตว์ป่า ได้รับหนังสือกองนิติการดังกล่าวและได้รับแจ้งจาก จำเลยที่ ๒ ซึ่งทำหน้าที่หัวหน้าหน่วยเฉพาะกิจปฏิบัติการพิเศษผู้พิทักษ์อุทยาน

แห่งชาติและสัตว์ป่าได้มอบหมายให้ผู้ขอประเมินซึ่งปฏิบัติงานประจำหน่วยเฉพาะกิจปฏิบัติการพิเศษผู้พิทักษ์อุทยานแห่งชาติและสัตว์ป่าอีกหน้าที่หนึ่ง ให้เป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการแก้ต่างคดี ผู้ขอประเมินได้อ่านคำฟ้องคดีดังกล่าวแล้ว จึงได้ทำหนังสือหน่วยเฉพาะกิจปฏิบัติการพิเศษผู้พิทักษ์อุทยานแห่งชาติและสัตว์ป่าตามหนังสือที่ ทส ๐๙๕๕.๒/๒๗๖ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เรียน อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (ผ่านผู้อำนวยการกองนิติการ) เพื่อขอให้ทำหนังสือเรียนอัยการสูงสุด ขออนุญาตยกการแก้ต่างคดีให้กับจำเลยที่ ๒ ต่อไป

๓.) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยกองนิติการ ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๐๓.๔/๑๒๔๗๒ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ ถึงอัยการสูงสุด เพื่อขอให้จัดพนักงานอัยการแก้ต่างคดีศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ คดีหมายเลขดำที่ อท.๒๒๖/๒๕๖๐ ให้กับจำเลยทั้งสอง โดยมอบหมายให้ผู้เสนอผลงานเป็นผู้ประสานงานคดีมีหน้าที่ติดต่อประสานงานพร้อมทั้งชี้แจงข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานให้กับพนักงานอัยการผู้รับผิดชอบคดีเพื่อแก้ต่างคดีต่อไป

๔.) เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๐ ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง ได้มีคำพิพากษาตามคดีหมายเลขดำที่ อท.๒๒๖/๒๕๖๐ คดีหมายเลขแดงที่ อท.๔๗๑/๒๕๖๐ โจทก์ที่ ๑ กับพวกรวมสองคน จำเลย ที่ ๑ กับพวกรวมสองคน คำพิพากษาดังกล่าวสรุปได้ว่า

มีปัญหาต้องวินิจฉัยประการแรกว่าที่โจทก์กล่าวหาว่าเมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๙ การที่จำเลยที่ ๒ กับพวกรู้กำลังเข้าตรวจสอบช้างที่สถานประกอบการโดยไม่มีหมายค้นเป็นความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตตามฟ้องหรือไม่ เห็นว่า จำเลยที่ ๒ กับพวกเข้าไปตรวจสอบช้างที่สถานประกอบการโดยอาศัยอำนาจตามคำสั่งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ ๘๗๗/๒๕๕๙ พบผู้จัดการสถานที่และเป็นผู้นำตรวจสอบและได้ให้ถ้อยคำ โจทก์ทั้งสองเป็นเพียงเจ้าของทั้งสองเชือกที่ให้เข้ามาจัดแสดงมิใช่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานที่ดังกล่าวการกระทำของจำเลยทั้งสองจะชอบด้วยกฎหมายหรือไม่โจทก์ทั้งสองก็ไม่ได้รับความเสียหายโดยตรงจึงมิใช่ผู้เสียหายจากการกระทำดังกล่าว

มีปัญหาต้องวินิจฉัยประการต่อไปว่า การที่จำเลยที่ ๒ ตรวจสอบและอายัดช้างทั้งสองโดยไม่ได้ตรวจสอบสถานะช้างก่อนยึดเป็นความผิดตามฟ้องหรือไม่ เห็นว่า จำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นหัวหน้าหน่วยเฉพาะกิจปฏิบัติการพิเศษผู้พิทักษ์อุทยานแห่งชาติและสัตว์ป่ามีหน้าที่จับกุม ปรามปราม ตรวจยึด อายัดหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องทั่วราชอาณาจักรตามคำสั่งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชที่ ๘๗๖/๒๕๕๙ และที่ ๘๗๗/๒๕๕๙ ถือเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามมาตรา ๕๔,๕๕ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.๒๕๓๕ เมื่อจำเลยที่ ๒ กับพวกตรวจสอบสำเนาตัวรูปพรรณช้างแล้วไม่ตรงกับตัวช้างจึงมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นช้างป่า จำเลยที่ ๒ จึงมีอำนาจยึดช้างทั้งสองไว้ตามมาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พุทธศักราช ๒๔๘๒ อันเป็นการกระทำภายใต้กรอบที่กฎหมายบัญญัติไว้ จึงไม่เป็นความผิดตามฟ้องเมื่อการกระทำของจำเลยที่ ๒ ไม่เป็นความผิดจำเลยที่ ๑ ในฐานะผู้ออกคำสั่งและอนุมัติให้จำเลยที่ ๒ ไปปฏิบัติราชการจึงไม่มีความผิดเช่นกัน

มีปัญหาต้องวินิจฉัยประการต่อไปว่า ภายหลังจากที่ยัดข้างจำเลยที่ ๒ กับพวกมิได้ตรวจสอบสถานะข้างทั้งสองภายในระยะเวลาที่อายัดเป็นความผิดตามฟ้องหรือไม่ เห็นว่า การกระทำของจำเลยที่ ๒ ตั้งแต่เข้าไปตรวจสอบข้างที่สถานประกอบการหัวหินที่ค เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๙ จนถึงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ เป็นการปฏิบัติราชการตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากจำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๒ ได้รับรายงานผลการตรวจพิสูจน์รหัสพันธุกรรมของข้างทั้งสองฉบับลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๐ จากหน่วยปฏิบัติการนิติวิทยาศาสตร์สัตว์ป่า กลุ่มงานวิจัยสัตว์ป่า สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า จึงแถลงข่าวผลการตรวจรหัสพันธุกรรมต่อสื่อมวลชน เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ โดยใช้ระยะเวลาภายหลังจากที่ได้รับข้อมูลไม่ถึง ๑ เดือน ซึ่งบิดา เจ้าของวังข้างบิดาโจทก์ทั้งสองก็เข้าร่วมรับฟังการแถลงข่าวด้วย ถือได้ว่าจำเลยที่ ๒ ได้ปฏิบัติตามหน้าที่ภายในระยะเวลาอันควร การกระทำของจำเลยที่ ๒ ในข้อนี้จึงไม่เป็นความผิดตามฟ้องจำเลยที่ ๑ ในฐานะผู้ออกคำสั่งและอนุมัติให้จำเลยที่ ๒ ไปปฏิบัติราชการจึงไม่มีความผิดเช่นกัน

มีปัญหาต้องวินิจฉัยประการต่อไป ว่าภายหลังจากที่ยัดข้างทั้งสองแล้วจำเลยที่ ๒ มิได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน ทั้งมิได้แจ้งคำสั่งอายัดให้โจทก์ทั้งสองทราบเป็นความผิดตามฟ้องหรือไม่ เห็นว่า แม้พระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พุทธศักราช ๒๔๘๒ มาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่าถ้ามีผู้ใดครอบครองสัตว์พาหนะไว้โดยไม่มีตัวรูปพรรณหรือมีแต่ไม่ถูกต้องกับตัวสัตว์ เจ้าพนักงานมีอำนาจจะยึดสัตว์พาหนะเอาไว้และนำส่งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีก็ตาม แต่การตรวจสอบคดีนี้เป็นกรณีจำเลยที่ ๒ กับพวกมิเหตุอันควรสงสัยว่าข้างทั้งสองจะเป็นข้างป่านามาสวมสิทธิเป็นข้างบ้านอันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ด้วย จึงเป็นอำนาจหน้าที่ของจำเลยที่ ๒ ที่จะต้องแสวงหาและรวบรวมพยานหลักฐานให้ครบถ้วนก่อน ดังที่จำเลยที่ ๒ พร้อมคณะเจ้าหน้าที่ได้ร่วมกันเข้าตรวจสอบสถานประกอบการหัวหินที่คอีกครั้งเมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๙ ก็โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันระงับและปราบปรามการลักลอบนำข้างป่านามาสวมสิทธิเป็นข้างบ้านตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๓/๒๕๕๙ เรื่อง มาตรการป้องกันการนำข้างป่านามาสวมสิทธิเป็นข้างบ้าน ดังนั้น การที่จำเลยที่ ๒ อายัดข้างทั้งสองไว้จึงอยู่ในขั้นตอนการตรวจสอบจนกว่าจะได้ข้อเท็จจริงครบถ้วนแล้ว จึงจะดำเนินคดีกับผู้เกี่ยวข้องต่อไป ส่วนการที่จำเลยที่ ๒ ไม่แจ้งคำสั่งอายัดให้โจทก์ทั้งสองทราบนั้น เมื่อจำเลยที่ ๒ ได้แจ้งต่อผู้จัดการสถานประกอบการ ซึ่งเป็นผู้ครอบครองข้างให้นำต้นฉบับตัวรูปพรรณข้างมาแสดงภายใน ๑๕ วัน ถือเป็นการปฏิบัติตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พุทธศักราช ๒๔๘๒ แล้วไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายใดให้ต้องแจ้งแก่เจ้าของสัตว์พาหนะแต่ประการใด การกระทำของจำเลยที่ ๒ ข้อนี้จึงไม่เป็นความผิดตามฟ้องจำเลยที่ ๑ ในฐานะผู้ออกคำสั่งและอนุมัติให้จำเลยที่ ๒ ไปปฏิบัติราชการจึงไม่มีความผิดตามฟ้องเช่นกัน

คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการสุดท้ายว่าการที่จำเลยที่ ๒ แถลงข่าวผลตรวจ DNA ของข้างทั้งสอง โดยนำข้อมูลพันธุกรรมข้างที่ได้จากการเก็บตัวอย่างเมื่อปี ๒๕๕๗ ของสถาบันคชบาลแห่งชาติ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ มาใช้อ้างอิงเปรียบเทียบและไม่แจ้งผลการตรวจรหัสพันธุกรรมให้โจทก์ทั้งสองทราบเป็นความผิดตามฟ้องหรือไม่ เห็นว่า ตามบันทึกข้อตกลงการตรวจสอบข้างทั้งสองระหว่างหน่วยเฉพาะกิจปฏิบัติการพิเศษผู้พิทักษ์อุทยานแห่งชาติและสัตว์ป่าโดยจำเลยที่ ๒ กับมารดาของโจทก์ทั้งสอง มีข้อตกลงในข้อที่ ๔ ว่าทั้งสองฝ่ายยินยอมรับให้ใช้ฐานข้อมูลพันธุกรรมของข้างบ้าน ของสถาบันคชบาลแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์ฯ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ในการพิสูจน์ และข้อที่ ๖ ว่าทั้งสองฝ่ายยินยอมรับผลการตรวจวิเคราะห์รหัสพันธุกรรมของข้างปลายเกาะพะเยาเพชรและปลายที่จี ที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินการตามข้อ ๒ - ๕

ถือได้ว่าทั้งสองฝ่ายยอมรับข้อมูลพันธุกรรมที่จัดเก็บโดยสถาบันและผลการตรวจที่เกิดขึ้น การที่จำเลยที่ ๒ นำผลการตรวจนั้นมาอ้างอิงเปรียบเทียบจึงเป็นการกระทำตามข้อตกลง การกระทำของจำเลยที่ ๒ จึงไม่มีเจตนาเพื่อให้โจทก์ทั้งสองได้รับความเสียหาย ส่วนการที่จำเลยที่ ๒ ไม่แจ้งให้โจทก์ทั้งสองทราบถึงผลการตรวจรหัสพันธุกรรมของช้างทั้งสองนั้น ปรากฏว่าในวันแถลงข่าว บิดาโจทก์ทั้งสองได้เข้าร่วมรับฟังและมีการโต้เถียงกับจำเลยที่ ๒ ตามรายงานการแถลงข่าวผลการตรวจ DNA ทั้งมีการแจกเอกสารแถลงข่าวผลการตรวจ DNA ถือได้ว่าโจทก์ทั้งสองและวังช้าง ได้ทราบผลการตรวจรหัสพันธุกรรมของช้างทั้งสองแล้ว ทั้งบันทึกข้อตกลงก็ไม่ได้ระบุให้ต้องแจ้งผลการตรวจแต่อย่างใด การกระทำของจำเลยที่ ๒ จึงไม่เป็นความผิดตามฟ้อง จำเลยที่ ๑ ในฐานะผู้ออกคำสั่งและอนุมัติให้จำเลยที่ ๒ ไปปฏิบัติราชการ จึงไม่มีความผิดเช่นกัน พิพากษายกฟ้อง

๕.) เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๑ ศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษา คดีหมายเลขดำที่ อท.๒๕๕/๒๕๖๑ คดีหมายเลขแดงที่ ๑๑๒๐๓/๒๕๖๑ ระหว่าง โจทก์ที่ ๑ กับพวกรวมสองคน จำเลย ที่ ๑ กับพวกรวมสองคน เรื่องความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ (ชั้นได้ส่วนมูลฟ้อง) ตามคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ สรุปได้ว่า เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๐ โจทก์ทั้งสองอุทธรณ์คำพิพากษาศาลอาญาทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง ศาลอุทธรณ์รับ วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ตรวจสำนวน ประชุมปรึกษาแล้ว วินิจฉัยสรุปได้ว่า

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของโจทก์ทั้งสองว่า ที่ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องนั้นชอบหรือไม่ โดยโจทก์ทั้งสองอุทธรณ์ได้แย้งตามประเด็นต่างๆ ที่โจทก์ทั้งสองกล่าวอ้างเกี่ยวกับพฤติกรรมทั้งหลายที่อ้างว่า จำเลยทั้งสองกระทำผิดและศาลชั้นต้นวินิจฉัยโดยประการแรก โจทก์ทั้งสองอ้างในอุทธรณ์ว่า การที่จำเลยที่ ๑ กับพวกเข้าไปตรวจสอบที่สถานประกอบการหัวหินที่คั่นไม่มีกฎหมายรองรับในการกระทำและโจทก์ทั้งสองได้รับความเสียหายเป็นพิเศษ จึงเป็นผู้เสียหายในกรณีนี้ เห็นว่าตามคำสั่งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ ๘๗๖/๒๕๕๙ เรื่อง การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการพิเศษผู้พิทักษ์อุทยานแห่งชาติและสัตว์ป่า ได้กำหนดเกี่ยวกับการให้หน่วยเฉพาะกิจปฏิบัติการพิเศษผู้พิทักษ์อุทยานแห่งชาติและสัตว์ป่า หรือ หน่วยพญาเสือ มีอำนาจประหนึ่งตามข้อ ๒.๑ การจับกุม ปรามปราม ตรวจยึด อาศัยพยานหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับกฎหมายป่าไม้และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทั่วราชอาณาจักร ดังนั้น ข้าราชการและลูกจ้างประจำที่มีคำสั่งให้ไปช่วยปฏิบัติราชการที่ศูนย์ฯ จึงมีอำนาจหน้าที่ดังกล่าว และในกรณีนี้ก็ได้รับความตามที่โจทก์บรรยายฟ้องว่าจำเลยที่ ๑ อนุมัติให้จำเลยที่ ๒ นำกำลังเข้าไปตรวจสอบช้างที่สถานประกอบการแล้ว จำเลยที่ ๒ จึงชอบที่จะปฏิบัติตามที่ได้รับอนุมัติมอบหมายโดยชอบได้ อุทธรณ์ของโจทก์ทั้งสองในข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

ประการที่สอง โจทก์ทั้งสองอ้างว่า จำเลยทั้งสองตรวจสอบและอายัดช้าง โดยไม่ตรวจสอบสถานะก่อนยึด โดยโจทก์ทั้งสองกล่าวอ้างในอุทธรณ์ว่าเมื่อจำเลยที่ ๒ ตรวจพบว่าช้างมีลักษณะไม่ตรงกับตัวรูปพรรณ ก็ต้องให้สิทธิเจ้าของช้างแสดงความบริสุทธิ์ใจก่อน จำเลยที่ ๒ ไม่ใช่เจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พุทธศักราช ๒๔๘๒ ไม่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะยึดหรืออายัดช้างทั้งสองเชือกของโจทก์ทั้งสอง หน่วยงานต้นสังกัดของจำเลยที่ ๒ ไม่มีอำนาจเกี่ยวกับกฎหมายสัตว์พาหนะ เห็นว่า ตามรูปเรื่องข้อเท็จจริงปรากฏว่าจำเลยที่ ๒ ตรวจพบว่าช้างทั้งสองลักษณะไม่ตรงกับตัวรูปพรรณที่มีการนำมาแสดงกรณีก็ย่อมจะมีเหตุสงสัยว่าอาจเป็นการนำช้างป่ามาสวมตัวรูปพรรณ จำเลยที่ ๒ จึงมีเหตุที่จะสั่งให้อายัดช้างไว้ได้ จำเลยที่ ๒ มีอำนาจ

ดำเนินการเกี่ยวกับกรณีตามกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสัตว์พาหนะด้วย การที่โจทก์ทั้งสองระบุขอบเขตบทบัญญัติกฎหมายในอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานต้นสังกัดของจำเลยที่ ๒ ตามที่กล่าวอ้างในอุทธรณ์โดยเห็นว่าหน่วยงานต้นสังกัดของจำเลยทั้งสองไม่มีอำนาจตามที่พระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พุทธศักราช ๒๔๘๔ เป็นความเข้าใจของโจทก์ทั้งสองเอง จำเลยที่ ๒ เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔๕ ซึ่งบัญญัติให้อำนาจจับกุมปราบปราม กรณีก็ต้องมีอำนาจยึดอายัดของกลางได้อยู่ในตัว อีกทั้งจำเลยที่ ๒ ก็เป็นเจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พุทธศักราช ๒๔๘๒ ด้วยตามคำนิยามความหมายของคำว่า “เจ้าพนักงาน” หมายความว่า พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและนายทะเบียน จึงมีอำนาจอายัดตามมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พุทธศักราช ๒๔๘๒ การอายัดข้างทั้งสองเชือกของโจทก์ดังกล่าวจึงเป็นการกระทำโดยอาศัยอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายไว้โดยชอบแล้ว อุทธรณ์ของโจทก์ทั้งสองในข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

ประการที่สาม โจทก์ทั้งสองอ้างว่า จำเลยที่ ๒ กับพวก มิได้ตรวจสอบสถานะข้างทั้งสองภายในระยะเวลาที่อายัด ไม่ดำเนินการส่งถอนอายัด ไม่ดำเนินการแจ้งความต่อพนักงานสอบสวน ปลอ่ยระยะเวลาเนิ่นนานไป เห็นว่า ข้อเท็จจริงปรากฏว่ามีการตรวจสอบพบว่าข้างมีลักษณะไม่ตรงกับตัวรูปพรรณ จำเลยที่ ๒ จึงสั่งอายัดให้นำตัวรูปพรรณที่ถูกต้องมาแสดง แต่ต่อมาพบว่ามีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงตัวรูปพรรณ จึงทำการตรวจค้นสถานที่และตรวจสอบการเคลื่อนย้ายข้าง สอบพยานบุคคล ตลอดจนการตรวจพิสูจน์พันธุกรรมของข้าง กรณีเป็นการดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ หลายประการภายใต้สายตาของสาธารณชนและการตรวจสอบของสื่อมวลชนจำเป็นต้องใช้เวลาในการตรวจสอบเพื่อพิสูจน์ความถูกต้อง ทั้งไม่ปรากฏว่ามีการกลับแกลังโจทก์ทั้งสอง การกระทำของจำเลยที่ ๒ จึงเป็นการดำเนินการภายใต้ระยะเวลาที่เหมาะสมตามพฤติการณ์แห่งข้อเท็จจริงแล้ว อุทธรณ์ของโจทก์ทั้งสองในประการนี้ฟังไม่ขึ้น

ประการที่สี่ โจทก์ทั้งสองอ้างว่าจำเลยที่ ๒ มิได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน และไม่แจ้งคำสั่งอายัดให้โจทก์ทั้งสองทราบ เป็นการกระทำที่มิชอบ โดยโจทก์ทั้งสองกล่าวอ้างในอุทธรณ์เกี่ยวกับการร้องทุกข์ว่าจำเลยที่ ๒ ได้สรุปการสืบสวนรวบรวมพยานเอกสาร พยานบุคคลไว้เรียบร้อยแล้วและมีความเห็นให้ดำเนินคดีกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง ถือว่าการสืบสวนเสร็จสิ้น เห็นว่า ดังที่ได้วินิจฉัยมาแล้วว่าการตรวจสอบดำเนินการต่างๆ ตามคดีนี้ต้องมีการดำเนินการหลายขั้นตอน และรูปเรื่องมีความซับซ้อน ดังจะเห็นได้จากต้องมีการตกลงกันระหว่างฝ่ายจำเลยที่ ๒ กับเอกชนที่เกี่ยวข้องตามบันทึกข้อตกลงเกี่ยวกับการยอมให้มีการเก็บตัวอย่างพันธุกรรมของข้าง การยอมรับให้ใช้ฐานข้อมูลพันธุกรรมของข้างบ้านที่ดำเนินการตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ การที่โจทก์ทั้งสองอ้างว่า การสืบสวนเสร็จสิ้นแล้ว จึงเป็นการกล่าวอ้างลอยๆ ตามความเข้าใจของโจทก์ทั้งสองเอง อุทธรณ์ของโจทก์ทั้งสองในส่วนนี้ฟังไม่ขึ้น ส่วนที่อ้างว่าไม่มีการแจ้งให้โจทก์ทั้งสองทราบเกี่ยวกับ การสั่งอายัดนั้น ข้อเท็จจริงก็ปรากฏว่ามีการแจ้งให้ผู้จัดการสถานประกอบการ ซึ่งเป็นผู้ครอบครองข้างนำตัวรูปพรรณของข้างมาแสดงภายใน ๑๕ วัน แล้ว ที่โจทก์ทั้งสองอ้างว่าตามพระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พุทธศักราช ๒๔๘๒ มาตรา ๒๑, ๒๕, ๒๖ บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการอายัดแล้วจะต้องหาเจ้าของที่แท้จริงหรือผู้ครอบครองนั้น กรณีก็เป็นเรื่องที่ยึดสัตว์ไว้โดยไม่ปรากฏเจ้าของ ต้องมีการประกาศโฆษณาหาเจ้าของเท่านั้น ไม่ใช่บทบัญญัติให้เจ้าพนักงานต้องแจ้งเจ้าของทุกกรณีที่มีการสั่งยึดหรืออายัด อุทธรณ์ของโจทก์ทั้งสองในส่วนนี้ฟังไม่ขึ้น

ประการสุดท้าย โจทก์ทั้งสองกล่าวอ้างว่า จำเลยที่ ๒ แกล้งข่าวผลการตรวจรหัสพันธุกรรมของข้าง และไม่แจ้งผลการตรวจรหัสพันธุกรรมให้โจทก์ทั้งสองทราบ เป็นการมิชอบ โดยโจทก์ทั้งสองอ้างว่า ข้อมูลยังไม่ยุติ

ในเรื่องของความถูกต้อง การไม่แจ้งเรื่องแถลงข่าวเป็นการแถลงข่าวปกปิดข้อเท็จจริง เป็นการกลั่นแกล้งโจทก์ทั้งสอง เห็นว่า ลักษณะของการแถลงข่าวเป็นการดำเนินการต่างๆ อย่างเปิดเผย เปิดโอกาสให้มีการซักถามข้อเท็จจริงได้ ข้อมูลเกี่ยวกับรหัสพันธุกรรมของช้างที่แถลงก็เป็นไปตามข้อเท็จจริงที่ได้มา จะถูกต้องหรือไม่อย่างไร เชื่อถือได้หรือไม่ หรือต้องตรวจสอบอย่างไร ควรอ้างอิงฐานข้อมูลจากแหล่งใดจึงจะถูกต้อง ก็เป็นเรื่องที่จะต้องพิสูจน์โต้แย้งกันภายหลัง บิดาของโจทก์ทั้งสองก็เข้าร่วมรับฟังการแถลงข่าวและโต้เถียงกับจำเลยที่ ๒ ไม่ปรากฏพฤติการณ์ข้อเท็จจริงที่จำเลยที่ ๒ แอบอิงอาศัยการแถลงข่าวเพื่อกันแกล้งโจทก์ทั้งสองดังที่โจทก์ทั้งสองกล่าวอ้างแต่อย่างใด อุทธรณ์ของโจทก์ทั้งสองในประการนี้จึงไม่ขึ้นเช่นกัน การกระทำของจำเลยทั้งสองไม่เป็นความผิดตามฟ้อง คำพิพากษาของศาลชั้นต้นชอบแล้ว ศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเห็นพ้องด้วย พิพากษายืน.

๖.) เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๒ ศาลฎีกาได้มีคำสั่ง (ฎีกาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ) ที่ คร.อท. ๖๙๔๖ /๒๕๖๒ เรื่อง ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ (ชั้นไต่สวนมูลฟ้อง) ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า โจทก์ทั้งสองยื่นคำร้องขอฎีกาพร้อมฎีกาคัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๑ ศาลฎีกาแผนกคดีคำสั่งคำร้องและขออนุญาตฎีกาในศาลฎีกาตรวจสอบแล้วเห็นว่า ฎีกาของโจทก์ทั้งสองไม่เป็นปัญหาสำคัญที่ศาลฎีกาควรวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๖ เพราะไม่เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะทั้งไม่เป็นกรณีที่เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายแล้วอาจมีผลเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญในคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ จึงมีคำสั่งไม่อนุญาตให้โจทก์ทั้งสองฎีกา ให้ยกคำร้อง และไม่รับฎีกาของโจทก์ทั้งสอง ซึ่งคำสั่งศาลฎีกา ดังกล่าว ศาลอาญาทุจริตและประพฤติมิชอบกลางได้อ่านคำพิพากษา เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๓ ตามบันทึกแนบท้ายคำสั่ง ความว่านัดฟังคำสั่งศาลฎีกาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบไม่มีคู่ความมาศาลโจทก์ทั้งสองและจำเลยทั้งสองทราบนัดโดยชอบแล้วไม่มาถือว่าโจทก์ทั้งสองและจำเลยทั้งสองฟังคำสั่งศาลฎีกาตามกฎหมายแล้วแจ้งการอ่าน

๕. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

เป็นผลสำเร็จของงานเชิงคุณภาพ กล่าวคือ การที่ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลางศาลอุทธรณ์แผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ และศาลฎีกาได้มีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์ กรณีราษฎรกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีพฤติการณ์กระทำโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งคำพิพากษายกฟ้องของศาลในคดีดังกล่าวข้างต้น พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์ป่า มีกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการลักลอบนำช้างป่ามาสวมตัวรูปพรรณเป็นช้างบ้าน คำพิพากษาดังกล่าวยืนยันได้ว่าเจ้าหน้าที่ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จึงมีอำนาจอายัดช้างได้ตามมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสัตว์พาหนะพุทธศักราช ๒๔๘๒ กรณีไม่ถือว่าเป็นการกระทำโดยทุจริตทำให้ผู้อื่นเสียหายแต่อย่างใด

๖. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

จากผลการปฏิบัติงานของผู้ขอประเมินสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แก่

(๑) ใช้เป็นกรณีศึกษาให้แก่นิติกรและผู้สนใจให้นำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติงานในคดีอื่นๆ ได้

(๒) ทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่อื่นตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ กฎหมายว่าด้วยสัตว์ป่าและกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานบังคับใช้กฎหมายต่อไปได้

๗. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

การแก้ต่างคดีที่ราษฎรฟ้องเจ้าหน้าที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยเฉพาะการฟ้องในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เป็นคดีมีลักษณะที่พนักงานอัยการอาจใช้ดุลพินิจไม่รับแก้ต่างคดีได้ เนื่องจากพนักงานอัยการอาจเห็นว่ามูลเหตุที่เจ้าหน้าที่ถูกฟ้องคดี อาจเป็นกรณีเรื่องเจ้าหน้าที่กระทำผิดเสียเองได้ และการที่พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นกฎหมายใหม่มีผลใช้บังคับไม่นาน บทบัญญัติในกฎหมายดังกล่าวได้นำระบบไต่สวนแบบประยุต์มาใช้ หมายความว่าอาจมีโอกาสถามพยานได้มากขึ้น ไม่จำกัดเครื่องคัดเหมือนในระบบไต่สวนโดยทั่วไปซึ่งจะทำให้เกิดความยุ่งยากและซับซ้อนในการแก้ต่างคดีให้กับเจ้าหน้าที่

๘. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

การแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อนำสืบพิสูจน์ให้ศาลเห็นว่า การกระทำของเจ้าหน้าที่ซึ่งตกเป็นจำเลยไม่เป็นในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องใช้ประสบการณ์ในการทำงานและความชำนาญในงานของผู้เสนอผลงาน

๙. ข้อเสนอแนะ

ด้วยเหตุและผลตามที่กล่าวมา นิติกรผู้ทำหน้าที่ประสานงานคดีต้องมีความรอบรู้ในตัวบทกฎหมาย ตลอดจนต้องรู้จักประกอบความผิดทั้งภายในและภายนอกของฐานความผิดอาญา และผู้ปฏิบัติงานในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่และอำนาจปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย การปราบปรามผู้กระทำผิดกฎหมาย ต้องพึงใช้ความระมัดระวังและความรอบคอบในการบังคับใช้กฎหมาย อีกทั้งจะต้องใช้อำนาจนั้น ภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด อย่างเคร่งครัด เป็นธรรมและปราศจากอคติ

๑๐. การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

ผู้ขอประเมินได้นำเรียนอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เพื่อโปรดทราบ โดยอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้สั่งการให้แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบด้วย

๑๑. ผู้ร่วมดำเนินการ (ถ้ามี)

- (๑)สัดส่วนของผลงาน.....%
- (๒)สัดส่วนของผลงาน.....%
- (๓)สัดส่วนของผลงาน.....%

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) ผู้ขอประเมิน

(นายสาทิพย์ บุญผล)

วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๗

ขอรับรองว่าสัดส่วนการดำเนินการข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ
(๑)	
(๒)	
(๓)	

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)
(.....(นายศักดิ์ชัย จงกิจวิวัฒน์).....)

(ตำแหน่ง) ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๘
วันที่...../๑๕ มี.ค. ๒๕๖๗...../

(ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล)

(ลงชื่อ)
(.....(นายศักดิ์ชัย จงกิจวิวัฒน์).....)

(ตำแหน่ง) ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๘
วันที่...../๑๕ มี.ค. ๒๕๖๗...../

(ผู้อำนวยการกอง/สำนัก ขึ้นไป)

หมายเหตุ : ๑. คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาอย่างน้อยสองระดับ คือ ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล และผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป
อีกหนึ่งระดับ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็นบุคคลคนเดียวกัน ก็ให้มีคำรับรองหนึ่งระดับได้
๒. การเสนอผลงานให้มีความยาวไม่น้อยกว่า ๕ หน้ากระดาษ A4

**แบบการเสนอข้อเสนอแนวคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน
(ระดับชำนาญการ และระดับชำนาญการพิเศษ)**

๑. เรื่อง การเสริมสร้างศักยภาพการปฏิบัติงานด้านการตรวจพิสูจน์ไม้คัตที่เกี่ยวกับการทำไม้ของพยานผู้เชี่ยวชาญในสังกัดกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

๒. หลักการและเหตุผล

โดยที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๓๔ เห็นชอบตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ป. เสนอ ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยกับเจ้าหน้าที่รัฐทุกรายและหากมีความผิดทางอาญาก็ให้ดำเนินการทางอาญาด้วย เนื่องจากพบว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการบังคับใช้กฎหมายไม่ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดทุกตัวบทกฎหมาย กรณีมีการกระทำความผิดกฎหมายหลายฉบับเมื่อพบเห็นหรือได้รับรู้ถึงการกระทำผิดก็ไม่มีการประสานงาน ปกป้องหรือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกลับทำหน้าที่ตามกฎหมายที่ตนรับผิดชอบเท่านั้น โดยไม่คำนึงถึงการกระทำผิดตามกฎหมายฉบับอื่นอันเป็นช่องทางให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ สืบเนื่องจากการที่เจ้าหน้าที่ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดฐานทำไม้ในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และอุทยานแห่งชาติ ซึ่งซ้อนทับกับเขตป่าและป่าสงวนแห่งชาติแล้วแต่กรณี เจ้าหน้าที่จะต้องดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดดังกล่าวตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ด้วย ซึ่งเมื่อแจ้งความกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่พบการกระทำความผิดแล้ว พนักงานสอบสวนจะร้องขอให้มีการตรวจพิสูจน์ไม้ของกลางในคดีอาญาในท้องที่ใด จะต้องขอไปที่สำนักงานจัดการทรัพยากรป่าไม้ กรมป่าไม้ที่รับผิดชอบท้องที่นั้นๆ เพื่อมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ผ่านหลักสูตรการฝึกอบรมการตรวจพิสูจน์ไม้ที่ได้ขึ้นทะเบียนโดยสำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ กรมป่าไม้แล้ว และปฏิบัติหน้าที่อยู่ในหน่วยงานท้องที่ที่จะทำการตรวจพิสูจน์ไม้นั้น ให้เป็นผู้ทำการตรวจพิสูจน์ไม้ ค่าใช้จ่ายของผู้ตรวจไม่ว่าการไปราชการค่าใช้จ่ายในการตรวจพิสูจน์ไว้ให้เบิกจากงบประมาณของหน่วยงานต้นสังกัดของผู้ตรวจพิสูจน์ไม้ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

ปัญหาดังกล่าวทำให้เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ไม่ยอมออกไปตรวจพิสูจน์ไม้เนื่องจากขาดงบประมาณในการเดินทางไปราชการ และผู้ตรวจพิสูจน์ไม้มีภาระงานในหน้าที่มากอยู่ บางครั้งต้องมีการเลื่อนการส่งคดีออกไป จึงทำให้คดีที่เจ้าหน้าที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นผู้จับกุมดำเนินคดีเกิดความล่าช้า และที่สำคัญทำให้ไม่สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดได้ และเป็นช่องทางที่ก่อให้เกิดการทุจริตเรียกรับสินบนจากผู้กระทำความผิดได้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จึงควรมีผู้ตรวจพิสูจน์ไม้ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ในสังกัดเอง

ในชั้นสอบสวนของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบคดีและชั้นพิจารณาคดีของศาล ที่ต้องใช้พยานผู้เชี่ยวชาญในการให้ความเห็นแก่พนักงานสอบสวนหรือศาลแล้วแต่กรณี แต่ผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวยังมี

จำนวนไม่มากและยังขาดความน่าเชื่อถือ ทำให้เกิดความเคลือบแคลงสงสัยในความยุติธรรม
ต่อกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย

๓. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

ในชั้นการพิจารณาคดีของศาล พยานผู้เชี่ยวชาญ มีบทบาทคือการให้ความเห็นเมื่อศาลหรือ
คู่ความต้องการความช่วยเหลือ การให้ความเห็นต้องมีหลักเกณฑ์และเหตุผลที่ถูกต้อง มีความเที่ยงตรง
แม่นยำ สามารถอธิบายได้โดยมีหลักการหรือทฤษฎีรองรับ ตามหลักเกณฑ์เรื่องการแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ
ที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๒๙ กำหนดให้เป็นดุลพินิจของศาล
ซึ่งข้อบังคับประธานศาลฎีกาว่าด้วยผู้เชี่ยวชาญของศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๖ มีเจตนารมณ์เพื่อ
ดำเนินการสรรหาผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านการพิสูจน์ไม้ มาขึ้นทะเบียนเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ของศาลยุติธรรมเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ศาลและคู่ความในการที่สามารถเลือกผู้เชี่ยวชาญของศาลได้
อย่างสะดวกรวดเร็ว เหมาะสมกับคดี ลดภาระค่าใช้จ่ายของหน่วยงานรัฐและยังเป็นการสนับสนุน
กระบวนการพิจารณาคดีของศาลอีกด้วย ดังนั้น เพื่อเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานด้านการตรวจพิสูจน์ไม้ในคดี
ป่าไม้ให้มีประสิทธิภาพและความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนา
เจ้าหน้าที่ ให้เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจพิสูจน์ไม้ในส่วนของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จะต้องนำ
แนวทางจากหลักสูตรการฝึกอบรมตรวจพิสูจน์ไม้ของกรมป่าไม้มาเป็นแนวทาง เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับ
เจ้าหน้าที่ ให้มีความสามารถและคุณสมบัติที่จะขึ้นทะเบียนแต่งตั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญของศาลต่อไป โดยเนื้อหา
เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหลักการตรวจพิสูจน์ไม้กับการปฏิบัติงานของผู้เชี่ยวชาญด้านการพิสูจน์ไม้ กฎหมายและระเบียบ
ที่เกี่ยวข้องอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ป่าไม้ในการดำเนินคดีในชั้นพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ และศาล
จริยธรรมสำหรับผู้เชี่ยวชาญการตรวจพิสูจน์ไม้ ตลอดจนการขึ้นทะเบียนเป็นพยานผู้เชี่ยวชาญของศาล
กระบวนการพิจารณาคดีของศาลในการพิจารณาคดี การศึกษาดูงานลักษณะไม้ของกลาง ต่อไม้ ไม้แปรรูป
ไม้เรือนเก่า และเปรียบเทียบการสวมต่อไม้กับไม้ท่อนของกลาง ทดสอบความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของหลักสูตร
ตลอดจนศักยภาพในการวิเคราะห์และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานด้านการตรวจพิสูจน์ไม้

๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

นักวิชาการป่าไม้ หรือเจ้าพนักงานป่าไม้ ที่ได้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการตรวจพิสูจน์ไม้
ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นผู้มีความสามารถด้านการตรวจพิสูจน์ไม้และประสงค์
จะขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้เชี่ยวชาญของศาลทางด้านการตรวจพิสูจน์ไม้ในอนาคต นอกจากนี้จะต้อง
เป็นผู้มีความประพฤติดี พร้อมทั้งจะอุทิศตนให้ราชการในการปฏิบัติงานในหน้าที่พิเศษนี้ต่อไป

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

มีนักวิชาการป่าไม้ หรือเจ้าพนักงานป่าไม้ ประสงค์จะขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้เชี่ยวชาญของศาลด้านการ
ตรวจพิสูจน์ไม้อย่างน้อยสำนัก/สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ละหนึ่งคน

(ลงชื่อ)

(นายสาทิพย์ บุญผล)

วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๗

ผู้ขอประเมิน